

Nr 93

Regeringens proposition om medel för det nordiska ministerrådssekretariatet i Oslo;

beslutad den 20 mars 1975.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

G.E. STRÄNG

KJELL-OLOF FELDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen begärs medel för att bestrida Sveriges andel av kostnaderna för den verksamhet, som finansieras över budgeten för det nordiska ministerrådssekretariatet i Oslo år 1976. Vidare lämnas en redogörelse för det nordiska samarbete som år 1974 bedrivits inom ministerrådets verksamhetsområde med undantag av kultursamarbetet.

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-20

Närvarande: statsrådet Sträng, ordförande, och statsråden Johansson, Holmqvist, Aspling, Geijer, Bengtsson, Norling, Löfberg, Lidbom, Carlsson, Feldt, Gustafsson, Zachrisson, Leijon, Hjelm-Wallén.

Föredragande: statsrådet Feldt.

Proposition om medel för det nordiska ministerrädssekretariatet i Oslo

I prop. 1975:1 (bil. 12 s. 18) har regeringen föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till *Nordiska ministerrädssekretariatet* för budgetåret 1975/76 beräkna ett förslagsanslag av 6 188 000 kr. Jag anhåller att nu få ta upp denna fråga.

1. Inledning

Det nordiska ministerrädssekretariatet i Oslo inledde sin verksamhet den 1 juli 1973. Nordiska ministerrådet fastställde i maj 1973 förslag till budget för ministerrädssekretariatet för vart och ett av halvåren juli–december 1973, januari–juni 1974 och juli–december 1974. I mars 1974 fastställdes ett förslag till tilläggsbudget för år 1974 samt förslag till budget för år 1975.

Upprättandet av ministerrädssekretariatet godkändes för Sveriges del av riksdagen den 25 maj 1973 (prop. 1973:121, UU 1973:13, rskr 1973:245). Samtidigt anvisade riksdagen medel för att bestrida den svenska andelen av kostnaderna för sekretariatet under tiden den 1 juli 1973 – den 30 juni 1974. Medel för verksamheten under år 1974 i övrigt samt under år 1975 anvisades av riksdagen den 8 maj 1974 (prop. 1974:91, UU 1974:4, rskr 1974:188).

Den 13 mars 1975 fastställde Nordiska ministerrådet förslag till budget för år 1976 för den verksamhet, som administreras genom ministerrädssekretariatet i Oslo. Under den beredning, som föregick fastställandet, ägde överläggningar mellan ministerrådet och Nordiska rådet rum i frågor rörande budgeten.

Nordiska ministerrådet har fastställt en procedur för behandling av den gemensamma nordiska budgeten. För att anpassa proceduren till de budgetordningar, som gäller i de enskilda länderna, har bestämts att

budgeten för ministerrådssekretariatet skall avse ett budgetår, som sammanfaller med kalenderåret. Ordningen gäller fr. o. m. 1975 års budget. För svensk del innebär denna budgetprocedur bl. a. att förslag inte kan föreläggas riksdagen inom den tid, som normalt gäller för propositioner. Budgetförslagen bör dock behandlas under våren. Förfarandet överensstämmer i allt väsentligt med det som tillämpas i fråga om verksamhetsbudgeten för det nordiska kultursamarbetet (jfr. prop. 1972:130 s. 41, KrU 1972:24, rskr 1972:315).

I det följande lämnar jag först en översiktlig redogörelse för det nordiska samarbetet under år 1974 inom ministerrådets verksamhetsområde utom beträffande det kulturella samarbetet. Därefter redogör jag närmare för ministerrådets förslag avseende budget för år 1976 för verksamheten vid ministerrådssekretariatet i Oslo.

Chefen för utbildningsdepartementet tar upp frågan om 1976 års verksamhetsbudget för det nordiska kultursamarbetet m. m. och redogör därvid för det nordiska samarbetet under år 1974 på kulturområdet.

2. Det nordiska samarbetet under år 1974

Nordiska ministerrådet har under 1974 arbetat på att utveckla och intensifiera samarbetet inom ramen för det nordiska handlingsprogrammet. Verksamheten har under året utvidgats till vissa nya områden och omfattar nu följande huvudområden: lagstiftning, kulturellt samarbete, socialpolitik och hälsofrågor, arbetsmarknadsfrågor, arbetsmiljöfrågor, miljövårdsfrågor, handelspolitiska frågor, valutapolitiska och finansiella frågor, industri- och energipolitik, regionalpolitik, konsumentfrågor, transport- och kommunikationsfrågor, turistfrågor och biståndsfrågor.

Organisation. För praktiskt taget alla de huvudområden som omfattas av verksamheten har ministerrådet tillsatt permanenta ämbetsmannakommittéer, som svarar för samarbetet under ministerrådet. Därutöver finns en särskild ställföreträdarkommitté för de allmänna och samordnande uppgifterna. Detta innebär, att följande 14 ämbetsmannakommittéer nu arbetar under ministerrådet:

- ställföreträdarkommittén
- nordiska socialpolitiska kommittén
- nordiska arbetsmarknadsutskottet
- ämbetsmannakommittén för arbetsmiljöfrågor
- ämbetsmannakommittén för handelspolitiska frågor
- ämbetsmannakommittén för industri- och energipolitik
- ämbetsmannakommittén för konsumentfrågor
- ämbetsmannakommittén för lagstiftningsfrågor
- ämbetsmannakommittén för miljövårdsfrågor
- ämbetsmannakommittén för regionalpolitik
- ämbetsmannakommittén för samarbete inom byggsektorn

- ämbetsmannakommittén för transportfrågor
- ämbetsmannakommittén för valutafrågor och finansiella frågor
- .. ämbetsmannakommittén för nordiskt kulturellt samarbete.

Även styrelsen för nordiska biståndsprojekt är underställd ministerrådet. Frågan om turistfrågornas organisatoriska inpassning är ännu inte slutligt löst. Genom den utbyggnad som skett under år 1974 har organisationen för regeringarnas nordiska samarbete i stort sett fullbordats.

I publikationen "Nordiska Samarbetsorgan", vilken getts ut under år 1974, lämnas en översikt av ämbetsmannakommittéerna och andra nordiska organ jämte de underutskott och arbetsgrupper, som upprättats på olika områden.

Upprättandet av ministerrådet, ämbetsmannakommittéerna och ministerrådssekreterariaten samt de därav följande ändringarna i vissa nationella regeringsadministrationer har aktualiserat frågan om den nordiska kontaktmannaordningens ställning och anpassning till detta nya samarbetsmönster. Kontaktmännens funktion är bl. a. att förmedla kontakterna mellan Nordiska rådet och de nationella departementen. Nordiska rådets presidium och ministerrådet har beslutat genomföra en gemensam utredning av denna fråga.

Arbetet syftande till en enhetlig organisation och lämplig inpassning av nordiska institutioner har fortsatt. En omfattande kartläggning och undersökning av institutionerna pågår. Resultat av undersökningen och vissa förslag väntas föreligga under år 1975.

I januari 1974 undertecknades ett avtal om de anställdas rättsställning vid nordiska institutioner sedan det hade förelagts Nordiska rådet och arbetsmarknadsparternas organisationer. En viktig del av avtalet gäller rätten till tjänstledighet från statstjänst i hemlandet för att tjänstgöra i nordisk institution. Anställningsavtal förutses i regel utformade på grundval av ett av ministerrådet fastställt normalkontrakt.

Allmänna frågor. Från ministerrådets sida har konstaterats, att behovet av kontakter mellan Nordiska rådet och ministerrådet ökar, när det nordiska samarbetet utvidgas och fördjupas. Diskussionerna om utformningen av dessa kontakter har fortsatt under år 1974. Detta gäller bl. a. i fråga om behandlingen av ministerrådets budget. Som ett led i dessa kontakter dryftades budgetförslag för år 1976 vid ett möte i samband med Nordiska rådets 23:e session mellan ministerrådet och representanter för en särskild av Nordiska rådets presidium tillsatt arbetsgrupp. Lösningar på frågor rörande kontakterna ministerrådet - Nordiska rådet söks i samförstånd mellan de båda parterna.

Överenskommelse har träffats mellan Nordiska rådet och ministerrådet om gemensam utgivning av Nordisk utredningsserie.

Kontakterna mellan ministerrådet och arbetsmarknadens parter har under det gångna året befunnit sig i ett inledande skede. Ministerrådet har beslutat inbjuda parterna till årliga överläggningar om frågor av

gemensamt intresse. Sådana hölls i maj 1974, och nya planeras till år 1975.

I fråga om den nordiska informationsverksamhetens utformning och organisation har en gemensam sekretariatsrapport utarbetats. Vissa av rapportens förslag har redan förverkligats. Sålunda finns t. ex. sedan augusti 1974 en informationssekreterare anställd vid ministerrådets sekretariat. En ytterligare effektivisering av informationsverksamheten avses ske. Ett seminarium för nordiska journalister kring aktuella nordiska samarbetsfrågor kommer att arrangeras under våren 1975.

När det gäller frågan om offentlighetsprincipens tillämpning på dokument vid de nordiska sekretariaten har en för Nordiska rådet och ministerrådet gemensam arbetsgrupp lagt fram förslag till regler. Grundinställningen är att största möjliga öppenhet skall gälla i det nordiska samarbetet. Vid Nordiska rådets session i Reykjavik i februari 1975 antogs ett yttrande i saken baserat på ett betänkande avgivet av Nordiska rådets juridiska utskott över arbetsgruppens rapport. Avsikten är att diskussioner i syfte att nå fram till överensstämmande offentlighetsregler för sekretariaten skall fortsättas.

Ministerrådet har låtit utreda frågan om kommunal rösträtt och valbarhet i bosättningslandet för nordiska medborgare, som är bosatta i annat land än det, där de är medborgare. Frågan övervägs nu i de nordiska länderna.

Ministerrådet har vidare låtit utreda frågan om införande av sommartid/ny normaltid i Norden. Det har befunnits, att förutsättningar saknas för gemensam övergång till en ny tidsberäkning.

Mot bakgrund av förslag från en av Nordiska rådet och ministerrådet gemensamt tillsatt arbetsgrupp undertecknade de nordiska ländernas regeringar i mars 1974 ett avtal om ändring av Helsingforsavtalet om samarbetet mellan de nordiska länderna. Genom ändringsavtalet utvidgas Helsingforsavtalet bl. a. med nya artiklar om miljövårdssamarbetet och en bestämmelse om största möjliga offentlighet i det nordiska samarbetet.

Lagstiftning. Under år 1974 har det till 1973 års råds-session framlagda lagstiftningsprogrammet kompletterats med ett antal nya projekt. I nordiskt samarbete skall bl. a. utredas vilka ändringar som behövs i försäkringsavtalslagarna och varumärkeslagstiftningen. Vidare skall man undersöka behovet av ett utvidgat nordiskt samarbete när det gäller kontrollen av företag och andra som sysslar med databehandling av personupplysningar. Man skall också undersöka möjligheterna att samordna lagstiftningen angående bl. a. skydd mot fotografering utan tillstånd av den som utsätts för åtgärden. Rättsliga problem i samband med oljeborrplattformar samt borgen och påföljder för förmögenhetsbrott är andra nya rubriker i lagstiftningsprogrammet.

Socialpolitik. Beslut har fattats om upprättande av en nordisk läkemedelsnämnd och ett nordiskt samarbetsorgan för drogforskning från 1975, i båda fallen för försöksperioder om några år. En allmän

genomgång av 1955 års nordiska trygghetskonvention pågår. Vidare har en nordisk överenskommelse träffats om förmåner, som skall utgå vid sjukdom, havandeskap och barnsbörd, vilken skall ersätta 1967 års överenskommelse om överflyttning av sjukhjälpsförsäkrade etc. Det nordiska samarbetet i fråga om njurtransplantationer fortsätter inom ramen för ministerrådets verksamhet. Det har beslutats, att nordiska socialpolitiska kommittén även skall bereda hälsovårdsfrågor.

Arbetsmarknad. Ministerrådet har beslutat, att ett program skall utarbetas för det fortsatta nordiska samarbetet på arbetsmarknadspolitikens område. Förslag till ett sådant program är under beredning i ministerrådets organ. Beslut har fattats, att verksamheten vid det hittills på försöksbasis bedrivna arbetsmarknadsutbildnings(AMU-)centret i Övertorneå skall bli permanent från år 1975. En jämförande studie av arbetsmarknadsstatistiken i de nordiska länderna skall genomföras.

Arbetsmiljö. Ministerrådet har under år 1974 ägnat särskild uppmärksamhet åt möjligheterna till effektivisering av samarbetet rörande arbetsmedicin och arbetarskyddsföreskrifter. Beslut har fattats om att anordna ett seminarium rörande hygieniska och biologiska gränsvärdesfrågor, en konferens angående arbetsmiljö i sågverk och träindustri samt ett seminarium angående stressforskning.

Miljövård. Den nordiska miljöskyddskonventionen undertecknades i början av år 1974. Enligt konventionen skall nordiskt lands myndigheter vid prövning av fråga om tillåtlighet av miljöskadlig verksamhet jämställa grannländernas miljöskyddsintressen med det egna landets. Vidare har en konvention om skydd av den marina miljön i Östersjön undertecknats av samtliga sju strandstater. En dansk-svensk överenskommelse om skydd mot föroreningar i Öresund har också undertecknats. Under året har vidare utförts en omfattande undersökning av problem och samarbetsmöjligheter i fråga om avfallshantering. En nordisk "avfallsbör" har också etablerats för förmedling av information om avfall, som inte kan behandlas på lämpligt sätt där det uppstår. Ministerrådet har fastställt riktlinjer för det nordiska samarbetet på naturvårdsområdet avseende metoder för landskapsanalyser, naturgeografisk regionindelning av Norden, hotade naturtyper, djur- och växtarter i Norden samt upprätthållande av odlingslandskapet.

Handelspolitik. De nordiska länderna har fortsatt att i olika former samordna sina inställningar i frågor med anknytning till EG. Betydelsefulla resultat har kunnat uppnås bl. a. beträffande trafikförsäkringskontroll, ursprungsfrågor och CECA:s prissystem. De nordiska länderna har vidare fortsatt sina konsultationer i fråga om förberedelser för handelsförhandlingarna i GATT, exempelvis i fråga om de icke-tariffära handelshindren. En särskild ämbetsmannakommitté för handelspolitiska frågor tillsattes under år 1974.

Valutapolitik. De internationella valutaproblemen har haft en central betydelse under år 1974. Samarbetet mellan de nordiska länderna i dessa frågor har skett i olika former, bl. a. genom möten mellan finansminist-

rarna och centralbankscheferna, genom samordnat uppträdande inom OECD:s ram samt genom gemensamma nordiska representanter i olika organ inom ramen för Internationella valutafonden och Världsbanken.

Industripolitik. Nordiska fonden för teknologi och industriell utveckling (Industrifonden), vars verksamhet började den 1 juli 1973, är ministerrådets viktigaste instrument för finansiering av samarbete på industriområdet. Enligt tidigare beslut skall fonden successivt tillföras 50 milj. svenska kr. Delbeslut har nu fattats om sammanlagt 30 milj. kr. Fonden har t. o. m. den 15 november 1974 beviljat stöd till 23 projekt med sammanlagt ca 10 milj. svenska kr. Vissa områden har prioriterats i verksamheten, nämligen miljöteknik, teknik för hälsosektorn, transportteknik samt energi- och resursteknik. För Nordtest – det gemensamma nordiska organet på provnings- och kontrollområdet – har år 1974 representerat en inkörningsperiod med bl. a. etablering av eget sekretariat och utarbetande av arbetsrutiner. Av ett stort antal inkomna projektförslag har man under året valt ut 15 till en beräknad kostnad av omkring 800 000 svenska kr. för finansiering. Dessa projekt, som har satts igång vid olika nordiska institutioner, fördelar sig på bygg-, brand-, akustik- och oljesektorerna. Nordtests verksamhet finansieras av Industrifonden. Ministerrådet har beslutat låta utreda möjligheterna för ett nordiskt datapolitiskt samarbete. En behovs- och resursundersökning på det mättekniska området genomförs.

Energipolitik. Utredningen om det nordiska energisamarbetets bakgrund och förutsättningar lades fram vid årsskiftet 1974/75. Ministerrådets ställningstaganden till utredningen presenterades i samband med Nordiska rådets session i Reykjavik i februari 1975. När det gäller olja förklarade sig ministrarna bl. a. inställda på att förhandlingar om möjligheterna och villkoren för leveranser av oljeprodukter från Norge till de övriga nordiska länderna bör genomföras så snart det är praktiskt möjligt. I fråga om naturgas skall vissa gemensamma förundersökningar göras och rapport lämnas under innevarande år. Före den 1 oktober 1975 skall ett förslag till utvidgat samarbete om nordisk forskning rörande kärnkraftsäkerhetsfrågor läggas fram. Senast vid samma tidpunkt skall ämbetsmannakommittén för industri- och energipolitik, i samarbete med ämbetsmannakommittén för samarbete inom byggsektorn, också rapportera om möjligheterna till en utvidgning av det nordiska energisamarbetet inom byggsektorn. Före den 1 oktober 1975 skall även lämnas en rapport om behov och möjligheter för ytterligare samarbete inom forskning, utveckling och teknologiförmedling på energiområdet.

Byggsektorn. I ministerrådets handlingsprogram har särskild vikt lagts vid en ökad integration av de nordiska byggmarknaderna. Inom ministerrådets ram pågår två samordningsprojekt – för byggregler och för upphandlingsregler. Delar av handlingsprogrammet har fullföljts under år 1974. Arbetet har koncentrerats till en analys av hinder för integrationen. I de nordiska samsamarbetsorganen på området – främst Nordiska kommittén för byggbestämmelser (NKB), Internordisk standardisering (INSTA) och Nordtest – har verksamheten intensifierats. Bland slutförda

uppgifter under år 1974 kan nämnas bestämmelser om byggnads tillgänglighet för handikappade.

Regionalpolitik. Handlingsprogrammet på detta område syftar bl. a. till ökat samarbete i gränsregionerna och en samordning av de regionalpolitiska åtgärderna i de nordiska länderna. Under år 1974 har bl. a. pågått undersökningar av befolkningens miljöpreferenser, av regionalpolitiska medels effekter och administrativa betingelser för regional planering. Dessa undersökningar fortsätter. Ett förslag till nordisk konvention om gränskommunalt samarbete har utarbetats.

Konsumentfrågor. Sedan den 1 juli 1974, då också en särskild ämbetsmannakommitté för konsumentfrågor tillsattes, äger det nordiska samarbetet på konsumentområdet rum inom ramen för Nordiska ministerrådets verksamhet. Underutskott till ämbetsmannakommittén har upprättats för undersökningssamordning, för märkningsfrågor, för reklam- och marknadsföringsfrågor samt för utbildnings- och informationsfrågor. Under år 1974 har bl. a. de nordiska ländernas standardiseringsorgan gett ut likalydande standards för funktionsprovning av hushållskylar och -frysar. Vidare har startats ett projekt, som syftar till att utarbeta en praktiskt användbar metod för provning av köksfläktar. Huvuddelen av två projekt syftande till gemensamma nordiska provningsmetoder för diskmaskiner och spisar har genomförts. Två projekt avseende utombordsmotorer har startats under året, det ena syftande till enhetlig märkning och det andra till utveckling av provningsmetoder för bestämning av dragkraft och bränsleförbrukning.

Transporter, kommunikationer och trafiksäkerhet. På trafikområdet pågår inom ministerrådets verksamhetsområde två speciella projekt, avseende trafikvolymens och axeltryckets inverkan på vägbanan resp. framtida kollektiva trafiksystem i nordiska tätorter. Inom det senare av projekten har under år 1974 lagts fram en delrapport, som behandlar nuvarande och framtida resebehov, resestandarder i nordiska tätorter, miljöfaktorer i anslutning till transportsystem i tätorter och säkerhetsproblem förknippade med sådana system. Ett projekt har påbörjats, som avser utveckling, framställning och marknadsföring av telehjälpmedel för handikappade. Särskilda arbetsgrupper har tillsatts, vilka undersöker bl. a. flygförbindelserna på Nordkalotten och transportproblemen rörande den s. k. Trondheimsleden. Aktuella frågor på trafiksäkerhetsområdet har bl. a. varit obligatorisk användning av bilbälte och obligatorisk användning av hjälm vid motorcykel- och mopedåkning, säkerhet för barn som bilpassagerare, reflexanordningar för fotgängare samt användning av tända framlyktor under dagtid.

Turistfrågor. En av ministerrådet tillsatt särskild kommitté har under år 1974 avgett sin rapport med synpunkter och förslag till åtgärder på området. Ett ad hoc-utskott under ställföreträdarkommittén förbereder ministerrådets ställningstaganden i dessa frågor, bl. a. inför Nordiska rådets konferens om turism, som skall hållas år 1975.

U-landsbistånd. Arbetet med de gemensamt finansierade biståndsprojekten i Kenya och Tanzania har fortsatt under år 1974. I syfte att undersöka möjligheterna för fortsatta gemensamma nordiska biståndsaktiviteter har styrelsen för gemensamma nordiska biståndsprojekt tillsatt en permanent samordningsgrupp. Det nordiska samarbetet har fortsatt inom ramen för internationella organ på biståndsområdet, såsom Världsbanken, Internationella valutafonden, ECOSOC, UNDP, UNIDO och UNCTAD.

Nordisk investeringsbank; resursutredning. Vid sitt möte den 31 januari 1975 var de nordiska ländernas statsministrar eniga om att det snarast möjligt för fortsatt behandling i ministerrådet skall utarbetas ett förslag om upprättande av en nordisk investeringsbank, som drivs efter bankmässiga principer och som bygger på grundkapital från de deltagande länderna. Statsministrarna var också eniga om att samarbetsministrarna skall låta utreda den nordiska råvaru- och resurssituationen och undersöka möjligheterna till ett närmare samarbete för att dra största möjliga nytta av tillgängliga resurser.

3. Ministerrådets förslag till budget för år 1976

Som inledningsvis har nämnts fastställde Nordiska ministerrådet i mars 1974 förslag till budget för år 1975 för den verksamhet, som drivs över ministerrådssekretariatet i Oslo. Denna budget omfattar utgifter om totalt ca 13,9 milj. norska kr., varav 1,4 milj. avser projektmedel, 7,0 milj. dispositionsmedel för projektverksamhet, 5,3 milj. medel för administrativa kostnader och 0,2 milj. medel avsedda att täcka oförutsedda pris- och löneökningar. Vid ett möte i Stockholm i december 1974 fattade ministerrådet beslut om fördelning av större delen av dispositionsmedlen på en rad konkreta projekt inom de flesta av de samarbetsområden, som omfattas av ministerrådets verksamhet.

För år 1976 har ministerrådet den 13 mars 1975 antagit ett förslag till budget om 19 806 000 norska kr. Vid beräkningen av detta belopp har avdrag gjorts med 1 290 000 norska kr. för sekretariatets beräknade inkomster under år 1976 av räntor och av avgifter, som de anställda har att erlægga enligt särskilda regler. Budgeten är beräknad i 1976 års prisläge. Jämfört med budgeten för år 1975 innebär ministerrådets budgetförslag för år 1976 en ökning med omkring 6,8 milj. norska kr.

I budgetförslaget för år 1976 om utgifter på sammanlagt ca 21,1 milj. norska kr. avser 13,0 milj. projektmedel, varav 6,3 milj. dispositionsmedel, samt 8,1 milj. medel för administrativa kostnader, varav 0,8 milj. avsedda att täcka främst beräknade löneökningar.

Den nordiska projektverksamheten över budgeten för ministerrådssekretariatet i Oslo är nu igång på en rad områden – på socialpolitikens, arbetsmarknadens, arbetsmiljöns och miljöskyddets områden, vidare

inom byggsektorn, på de regionalpolitiska och konsumentpolitiska områdena samt på transportområdet. Projektmedlen har i 1976 års budget tagits upp med ett ca 4,6 milj. norska kr. högre belopp än år 1975. Medlen skall täcka kostnaderna för såväl fortsättning av pågående projekt som igångsättning av nya projekt under år 1976. De medel till ministerrådets disposition, som ingår i budgeten, är avsedda att täcka kostnaderna under år 1976 för projekt, som ännu är under beredning.

Ministerrådssekretariatet i Oslo har f. n. 29 personer anställda. Härtill kommer fem projektchefer, som avlönas av projektmedel. Med hänsyn till ökade arbetsuppgifter i samband med budgetbehandlingen har det ansetts nödvändigt med ytterligare en handläggare av budgetfrågor. I budgetförslaget för år 1976 har medel beräknats härför samt för en förstärkning av expeditiönspersonalen med en tjänst. Ökningen av de administrativa kostnaderna motiveras i övrigt bl. a. av att flyttning till nya lokaler måste ske.

4. Föredraganden

Vid Nordiska rådets session i februari 1973 presenterade ministerrådet ett nordiskt handlingsprogram för industri-, energi-, regional- och miljöpolitik samt för lagstiftnings-, kultur- och transportområdena. Sedan dess har ministerrådet arbetat på att utveckla och intensifiera det nordiska samarbetet inom ramen för handlingsprogrammet. Under år 1974 har ministerrådet utvidgat sitt samarbete till vissa nya områden. Förutom de nyss nämnda områdena omfattar det nordiska samarbetet inom ministerrådets ram nu även följande huvudområden: socialpolitik och hälsofrågor, arbetsmarknadsfrågor, arbetsmiljöfrågor, handelspolitiska frågor, valutapolitiska och finansiella frågor, konsumentfrågor, turistfrågor samt biståndsfrågor.

En utförlig redogörelse för vidtagna och planerade nordiska samarbetsåtgärder har lämnats i den berättelse rörande det nordiska samarbetet, som ministerrådet överlämnat till Nordiska rådets session i år. Jag vill här bara nämna några exempel på samarbetsresultat och frågor, som varit aktuella under den gångna perioden.

Energifrågorna har ägnats särskild uppmärksamhet under det gångna året. Vid årsskiftet 1974/75 avlämnades den ämbetsmannarapport till belysning av de nordiska ländernas energisituation och med bedömning av behovet och möjligheterna för en ytterligare fördjupning av samarbetet, vilken ministerrådet tidigare beslutat låta verkställa. Ministerrådets ställningstaganden på basis av denna rapport beträffande det utbyggda fortsatta nordiska samarbetet på det energipolitiska området har redovisats i en särskild tillägsberättelse till den ministerrådsberättelse, som jag nyss nämnde.

Det viktigaste instrumentet för finansiering av samarbetet på det industriella området, som ministerrådet har tillgång till, är den nordiska

fonden för teknologi och industriell utveckling, vars verksamhet började den 1 juli 1973 och som enligt tidigare beslut successivt skall tillföras 50 milj. svenska kr. Delbeslut har hittills fattats om att tillföra 30 milj. svenska kr. Senast har ministerrådet beslutat föreslå tillförsel av 10 milj. svenska kr. för år 1976. I prop. 1975:1 (bil. 15 s. 167) har regeringen efter föredragning av chefen för industridepartementet föreslagit riksdagen att medel anvisas för budgetåret 1975/76 för att bestrida Sveriges andel av detta belopp.

På det socialpolitiska området har beslut fattats om att på försök inrätta en nordisk läkemedelsnämnd och ett nordiskt samarbetsorgan för drogforskning. Det första organet skall ha till uppgift att utarbeta förslag med sikte på harmonisering av läkemedelslagstiftningen i Norden, det andra bl. a. att utforma förslag till forskningspolitiska riktlinjer för nordisk drogforskning.

Det nordiska samarbetet på konsumentområdet, som under år 1974 infogades i ministerrådets verksamhetsfält, har mycket snabbt medfört en rad samarbetsprojekt, som nu finansieras över ministerrådssekretariatets budget, bl. a. när det gäller samordnade undersökningsmetoder o. d. för olika köksmaskiner, båtmotorer m. m.

Betydande uppmärksamhet har under det gångna året ägnats frågorna om ministerrådets kontakter utåt — dels med Nordiska rådet, dels med arbetsmarknadens parter. Jag fäster stor vikt vid att de lösningar som nås i dessa frågor är tillfredsställande för alla berörda parter.

Det är av stort värde att utnyttjandet av förefintliga råvaror och naturresurser i Norden samt att planeringen av större investeringsprojekt kan ske i samråd mellan de nordiska länderna. Det är mot den bakgrunden man får se beslutet att i nordiskt samarbete låta utreda den nordiska råvaru- och resurssituationen och *samarbetsmöjligheterna* i detta sammanhang.

Även beslutet att låta utarbeta ett förslag om upprättande av en nordisk investeringsbank innebär ett väsentligt framsteg i det nordiska samarbetet. En sådan bank bör kunna bli en värdefull komplettering till de kreditinstitut, som redan finns, när det gäller att finansiera investeringsprojekt och export av nordiskt intresse.

En effektiv samarbetsorganisation krävs för att genomföra det ökande samarbetet på ett tillfredsställande sätt. Förstärkningen av det nordiska regeringssamarbetets organisation har därför fortsatt under det gångna verksamhetsåret. För praktiskt taget alla de huvudområden, som omfattas av verksamheten, har nu ämbetsmannakommittéer upprättats. Därutöver finns sedan tidigare en särskild ställföreträdarkommitté, som svarar för de allmänna och samordnande uppgifterna. Totalt arbetar nu under ministerrådet 14 permanenta ämbetsmannakommittéer. Ministerrådssekretariatet i Oslo, som började sin verksamhet den 1 juli 1973, har nu ett 30-tal anställda.

Nordiska ministerrådet fastställde vid möte i Helsingfors den 13 mars 1975 förslag till budget för år 1976 för den verksamhet, som drivs över

ministerrådssekretariatet i Oslo. Budgetförslaget omfattar 19 806 000 norska kr. Vid beräkningen härav har avdrag gjorts för sekretariatets beräknade inkomster under samma år. Förslaget innebär i jämförelse med år 1975 en ökning med 6,8 milj. norska kr.

Medlen för sekretariatets administrativa kostnader föreslås – jämfört med år 1975 – öka med ca 2,6 milj. norska kr. till 8,1 milj. Viss ytterligare personal – främst en handläggare av budgetfrågor – kan härigenom tillföras sekretariatet även under år 1976. Ökningen av de administrativa utgifterna vid sidan av personalkostnadernas ökning avser bl. a. kostnader i samband med flyttning till nya lokaler.

Kostnaderna för den nordiska projektverksamhet, som finansieras över sekretariatets budget, beräknas till 13,0 milj. norska kr., vilket innebär en ökning från år 1975 med ca 4,6 milj. Det förberedande arbete, som ligger till grund för ministerrådets beslut om igångsättning av projekt, utförs av de på olika samarbetsområden verkande ämbetsmannakommittéerna som arbetar under ministerrådet. Färdigplanerade projekt föreligger nu i betydligt större utsträckning än inför fastställandet av budgeten för år 1975. I många fall är dock även i år planeringsunderlaget otillräckligt för att beslut ännu skall kunna fattas om projektens genomförande. Betydande belopp – ca 6,3 milj. norska kr. inkl. reserv för oförutsedda kostnadsökningar – föreslås därför också för år 1976 stå till ministerrådets disposition för senare beslut om medel för samarbetsprojekt, som ännu befinner sig på ett förberedande stadium. Detta gäller exempelvis väntade konkreta samarbetsprojekt på de industri-, energi- och handelspolitiska områdena.

Sekretariatets budget finansieras genom tillskott från medlemsstaterna enligt den fördelningsnyckel, som ministerrådet har fastställt för gemensamt finansierade nordiska institutioner. Fördelningen för åren 1974–1976 är följande: Danmark 22 %, Finland 16 %, Island 1 %, Norge 16 % och Sverige 45 %.

Kostnaderna för ministerrådssekretariatet i Oslo under kalenderåret 1976, vilket sammanfaller med det för sekretariatet överenskomna budgetåret, har som nämnts, efter avdrag av sekretariatets inkomster, beräknats till 19 806 000 norska kr. Sveriges andel (45 %) av dessa kostnader utgör 8 913 000 norska kr., vilket enligt nuvarande växelkurs motsvarar 7 148 000 svenska kr.

Medlen bör anvisas i statsbudgeten för budgetåret 1975/76. Då den nordiska budgeten avser kalenderåret 1976, kan det svenska bidraget delvis komma att behöva betalas ut först efter det svenska budgetårets utgång. Regeringen bör kunna medge, att sådana utbetalningar belastar motsvarande anslag i statsbudgeten för budgetåret 1976/77 inom den av riksdagen godkända ramen för år 1976.

5. Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna den av Nordiska ministerrådet föreslagna budgeten för Nordiska ministerrådssekretariatet för år 1976 om 19 806 000 norska kr.,
2. till *Nordiska ministerrådssekretariatet* för budgetåret 1975/76 anvisa ett förslagsanslag av 7 148 000 kr.

Ärendet bör behandlas under innevarande riksmöte.

6. Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

